

Handläggare
Petra Freibergs
Telefon: 08-50827133

Till
Stadsbyggnadsnämnden

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Boverkets rapport Utvärderingen av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner Stadsbyggnadskontorets utlåtande som svar på remissen.
2. Stadsbyggnadsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Amanda Horwitz
Stadsbyggnadsdirektör

Mikael Andersson Ståhl
Avdelningschef, bygglovsavdelningen

Bakgrund

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att utvärdera lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag, analysera hur den har påverkat utvecklingen av bostadsanpassningsbidraget och om Boverket finner hinder för att personer med funktionsnedsättning ska få tillgång till nödvändiga anpassningar i bostaden lämna förslag på åtgärder. Det kan vara förslag på ändringar i lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Boverkets utvärderingsuppdrag grundar sig på att antalet ansökningar, antalet beviljade bidrag och bidragssummor sjunkit under de senaste åren nationellt. Boverket har inte funnit något som tyder på att lagändringen 2018 påverkat möjligheten att vara sig ansöka om bidrag eller beviljas bidrag.

Stadsbyggnadskontoret
Bostadsanpassningsenheten

Fleminggatan 4
Box 8314
10420 Stockholm
Telefon 08-50827133
petra.freibergs@stockholm.se
start.stockholm

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har fått remissen Boverkets rapport Utvärderingen av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11 från Kommunstyrelsen för yttrande senast den 20 februari 2024.

Övriga remissinstanser är:
Stadsledningskontoret
Socialnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Bromma stadsdelsnämnd
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
Järva stadsdelsnämnd

Kontorets synpunkter och analys

Stadsbyggnadskontoret har under tidigare år noterat samma tendenser som Boverket identifierat med minskat inflöde. Detta har dock ändrats under 2023 då antalet ansökningar och summan av utbetalt bidrag ökat. Utvecklingen kan dels förklaras med kostnadsökningar till följd av ändrade bestämmelser avseende dörrautomatik och hissar dels breda prisökningar i leverantörsleden. Det är även rimligt att anta att pandemin haft effekt på inflödet av ansökningar.

Övertagande av bidraget

Stadsbyggnadskontoret anser att det är ett bra förslag att fastighetsägare ges möjlighet till övertagande av anordning i anslutning till bostaden. Det är logiskt att anpassningar i allmänna utrymmen ägs och ansvaras av den som äger fastigheten med hänsyn till underhålls- och försäkringsansvar.

Stadsbyggnadskontoret befarar ökad administration utifrån Boverkets förslag och kommunens ansvar att säkerställa att fastighetsägare erbjudits möjlighet att överta åtgärden kan förlänga handläggningstiden.

Stadsbyggnadskontoret ser utmaningar med fastighetsägares övertagande där den enskildes behov av individuella anpassningar behöver tillvaratas vid projektering och val av utförare. Kommunen har en långtgående serviceskyldighet gentemot sökande och det behöver förtydligas hur kommunen ska förhålla sig till detta då fastighetsägare väljer att överta bidrag. Det är även otydligt kring reklamationsrätten om en fastighetsägares åtgärd inte är det som sökande önskat och därmed är missnöjd med. Slutligen så är det oklart huruvida ett av fastighetsägare uteblivit ställningstagande till övertagande ska hanteras.

Vidare kan fastighetsägaren sannolikt antas ställa högre krav på utformning och utförande än den enskilda individen. Det kan medföra svårigheter för Stadsbyggnadskontoret att beräkna den skäliga kostanden för bidraget. Stadsbyggnadskontoret ser ett behov av att informationsmaterial tas fram av Boverket inför eventuell lagändring.

Genom fastighetsägares långsiktiga ansvar för fastigheten är det rimligt att fastighetsägare kan antas ställa höga krav på att åtgärden kan nyttjas av samtliga i fastigheten och när, hur och av vem reparationen utförs. Det kan medföra att kostnaden för reparationsbidrag blir högre men att den generella tillgängligheten ökar.

Rullstolsgarage

Stadsbyggnadskontoret ställer sig positiva till förslaget att återinföra bidrag för rullstolsgarage. Personer kommer att påverkas positivt genom att få tillgång till hjälpmedelsförvaring och därmed få en elrullstol förskriven av regionen. Förskrivning av elrullstolar förutsätter en förvaringsplats som är låst och uppvärmd.

Bedömningen är att föreslagna ändringar kommer att medföra ökade kostnader för kommunen. Erfarenhetsmässigt uppgår kostnaden för att anordna ett rullstolsgarage till uppskattningsvis 100 000 kronor. Förslaget medföra även att reparationskostnader kommer öka för kommunen. Bidrag till rullstolsgarage förutsätter att enklare och kostnadseffektivare förvaringsmöjligheter först utretts.

Stadsbyggnadskontoret vill belysa att lätt flyttbara rullstolsgarage kan utgöra planstridig åtgärd och därmed bli föremål för kommunens tillsynsverksamhet, då beroende på dess utformning kan även bygglov krävas. Stadsbyggnadskontoret emotser vägledning för hantering, eller ändringar i lagstiftningen, om exempelvis åtgärder beviljade med stöd av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag 5 § inte omfattas av PBL 10 kap 2 §.

I Boverkets förslag saknas ett närmare resonemang kring hur förslaget att bidrag ska kunna lämnas för rullstolsgaragen förhåller sig till jordabalkens bestämmelser om fastighetstillbehör, särskilt då sådana fortsatt kan utgöra lös egendom, vilket i sin tur fortsatt riskerar medföra vissa tillämpnings- och ansvarsproblem.

Bedömningen är att kommunens kostnader kan öka som en konsekvens av att bidrag borde kunna lämnas till lösa funktioner med en fysisk och funktionell koppling till åtgärden, som avses i propositionen till nuvarande lag såsom tvätt- och diskmaskin.

Reparationsbidrag

Stadsbyggnadskontoret ställer sig positiva till föreslaget att möjliggöra reparationsbidrag även till åtgärd som inte är av tekniskt slag. Det kan antas att ansökningarna kommer öka, då en ny ansökan krävs om åtgärden inte kan repareras, och att kommunens kostnader ökar till följd av ändringen i denna bestämmelse. Utökad möjlighet till reparation och underhåll bedöms tillvarata den enskildes intresse att upprätthålla funktionen och vara fördelaktigt ur ett miljöperspektiv.

Övriga förslag

I övrigt ställer sig Stadsbyggnadskontoret positiva till:

- att barn under 18 år enbart ska företrädas av den vårdnadshavare i vars bostad anpassning ska ske. Detta för att den ena föräldern inte ska kunna motsätta sig eller fördröja ansökningsprocessen.
- förtydligande av bestämmelse om bostadens skick vilket regleras av 8 §. Ett förtydligande av bestämmelserna underlättar kommunens tolkning av lagstiftarens intention.
- förslaget som innebär att ändra begreppet ”planlösning” i 9 §. Ett förtydligande av bestämmelserna underlättar kommunens tolkning av lagstiftarens intention. Vidare är det positivt att den enskilde som inte själv valt sin bostad inte begränsas genom att nekas bostadsanpassningsbidrag.
- att anvisningsrätten upphävs och inte längre utgör villkor för fastighetsägares möjlighet att beviljas återställningsbidrag. Nuvarande bestämmelser om anvisningsrätt har visat sig svår att tillämpa i praktiken.

Dessa ändringar kommer att medföra att otydligheter som tidigare varit hinder i handläggningen förtydligas och processen blir enklare.

Stadsbyggnadskontoret har inga synpunkter på:

- att begreppet flerbostadshus tas bort, med avseende på fastighetsägare möjlighet till att beviljas återställningsbidrag.
- föreslagen ändring av sökandekretsen, med avseende på att söka bidrag för anpassning i familjehem.
- att medboende till person i biståndsbedömt boende ges möjlighet att beviljas bostadsanpassningsbidrag, likväl till personer bosatta i familjehem.

Sammanfattningsvis ser kontoret positivt på att förändringarna kan innebära en större möjlighet att få bostadsanpassningsbidrag jämfört med gällande regelverk och praxis. Däremot delas inte Boverkets bedömning att kommunerna inte skulle få så stora konsekvenser då

förslaget medför ökade kostnader för kommunen genom bland annat ökad administration respektive ökade kostnader för bidrag.

Det finns flera oklarheter i förslaget som behöver förtydligas för att tillämpningen av lagstiftningen ska vara tillfredställande.

SLUT